

Kpoverello

2009. 10.11. I. évfolyam 5. szám

Önzetlenül

Kedves Testvérkék!

„Szpaszi i Szohranyi!” (Irgalmazzon neked és őrizzen, óvjon téged.) – Ezt írta oroszul azon az ezüst keresztben, amit egy lipovén évfolyamtársam a kezembe nyomott. Nem áltunk nagyon közel egymáshoz, nem állt érdekében, hogy nekem adja a drága ékszert, mégis egy napon úgy döntött, hogy nekem ajándékozza. Nem értettem, miért teszi, meglepődtem, és csak annyit tudtam kiböki: de hát miért? Csak úgy, mondta, mert neked szeretném adni.

Azt hiszem, az önzetlenség egy hatalmas „csak úgy”, ami néha felfoghatatlan, nagyon ritka, de létezik. Többek között erről fog szólni ez a számunk. „Biológiai természetünk kegyetlen önzésre sarkall minket” – olvashatjuk. De néha túlléphetünk biológiai létünk határain. És ha nyitott szemmel járunk, körülvesznek minket az önzetlenség apró csodái.

Sok ilyen apró csodát kívánunk neked, kedves olvasó. Melegedj meg a nyár hangulatát visszaidéző beszámolóok tábortüzénél, és vigyél magaddal néhány építő gondolatot cikkeinkből erre az új tanévre, a közelgő hideg hónapokra.

Szpaszi i szohranyi.

Csak úgy

a szerk.

Coffice Diary

The Largest Coffee Cup

Space. Since the theory of relativity adjectives like large, eternal, sightlessly remote or minuscule are all blurred for me, there are times when I cannot distinguish the space laying in an autumnal park, from that of the inside of a coffee cup. I sometimes like to merge these and thus get a pretty park in a white China Town coffee cup. Whether is pleasantly large or ‘out of space’ depends only on my mood. However, I righteously associate more space with pleasant and less space with unpleasant circumstances.

This city is way too little to squeeze itself into my Chinese coffee cup.

Gál Dalma

Önzés, mint a fennmaradás hajtóereje az evolúcióban

Biológiai szempontból az élőlény arra hivatott, hogy genetikai állományát továbbadja a következő nemzedéknek. Annál sikeresebbnek tekintünk egy egyedet, minél nagyobb arányban képviselteti magát utódai által a következő nemzedékben. Ezt a sikert fitnessnek vagy rátermettségnek hívjuk.

Meghatározás szerint a biológiában önzetlennek tekintjük azt az egyedet, amely más egyedek szaporodási és túlélési esélyét a sajátja csökkentése árán növeli. Minden ezzel ellentétes cselekedet önzésnek számít.

Ha egy populációban sokfajta egyed van, és a populáció forrásai korlátozottak, nincs minden egyednek egyforma esélye a szaporodásra. Az egyes egyedek csak a mások kárára tudnak utódokat létrehozni. Minél nagyobb arányban képviseltetik magukat utódaik által, annál jobban kiszorítják a többieket. Ebben a folyamatban a fennmaradást

az határozza meg, hogy mely egyedek tudják a többieket kiszorítani. Aki nem törekszik erre, az nem marad fenn, tehát az nem sikeres.

Mégis fennmaradnak olyan egyedek, amelyek (látszólag) önzetlenek, segítik társaikat. Ha a fennmaradás kulcsa az önzés, hogyan maradhat fenn az önzetlenség az élővilágban?

Azt írtam: látszólag önzetlenek. Ugyanis vannak olyan cselekedetek, amelyek rövid távon önfeláldozónak tűnnek, míg hosszú távon önzőek.

A legegyszerűbb példa a szülőknél az utódokról való gondoskodása. Az utódok 50%-ban a szüleik génjeit hordozzák, tehát a szülő valójában saját magát gondozza az utódaiban. Nem arról van szó, hogy ezt a szülő tudja, hanem arról, hogy ha így cselekszik, akkor utódai fennmaradnak, és ők is öröklik az utódokról való gondoskodás génjét, így az ők utódai is fennmaradnak. Az idők folyamán ez oda vezet, hogy kiszorítják azokat az egyedeket, amelyek nem gondoskodnak az utódaikról.

Egy másik példa a helper viselkedés. Madaraknál (pl. őszapóknál, varjaknál, gyurgyalagoknál stb.) figyelték meg, hogy egyes fiatal felnőtt egyedek nem hoznak létre utódokat, hanem szüleik, testvéreik, unokatestvéreik utódait nevelik. A rokonok is hordozzák a génjeinket, így segítségükkel valójában a saját génjeink terjedését idézzük elő. E jelenséget rokonszelekciónak nevezzük.

A legszélsőségesebb önzetlen viselkedést az euszociális rovaroknál találjuk. Az euszociális rovaroknál a nemzedékek átfednek, az utódok segítenek testvéreik nevelésében, és szaporodásbeli munkamegosztást találunk. Ez utóbbi azt jelenti, hogy egyes egyedek szaporodnak, míg mások táplálékot gyűjtenek, védik a kolóniát. Ismert euszociális rovarok a

darazsak, méhek, hangyák, természetek. A királynak, illetve királynőnek nevezett egyedek ivarosak, képesek szaporodni, míg a dolgozók vagy katonák nem szaporodnak, lemondanak a saját utódok neveléséről. Feltehető a kérdés, hogyan maradhat fenn egy olyan önzetlen tulajdonság, amely sterilitással párosul. Legtöbb euszociális rovar esetében a testvérek egymással sokkal nagyobb rokonsági fokot mutatnak, mint mutatnának saját utódaikkal, ezért éri meg nekik inkább testvéreiket nevelni, mint saját utódot létrehozni. Tehát ha jól megvizsgáljuk ezen rovarok esetét, láthatjuk, nem önzetlenségből, hanem önzésből segítik rokonaikat. Azt mondanánk, a királynő uralkodik a kolónia fölött, de megfogalmazhatjuk ezt úgy is, hogy a dolgozók tartják a királynőt, amely nem jelent számukra többet egy utódlétrehozó gépnél.

A csoportszelekció hívei azt állítják, hogy a szelekció a csoportok között valósul meg: az önzetlenség azért fontos, mert egy csoport tovább marad fenn, ha tagjai a csoport érdekében önzetlenek. Csakhogy a csoport fennmaradása vagy kihalása lassú folyamat. Ha egy önzetlen tagokból álló csoportban egyetlen önző egyed is megjelenik, akkor az rövid távon hatalmas nyereségre tesz szert, és utódai által kiszorítja az önzetlen egyedeket. A hosszú távon megvalósuló csoportszelekciót lehetetlenné teszi a sokkal rövidebb távon érvényesülő egyéni szelekció, amely az önzésnek kedvez. A csoportszelekció nem lehet magyarázat az önzetlenségre.

A csoportszelekció hívei az utópisztikus emberi társadalmakról szóló elméleteket alkalmazzák az állatvilágra. A valóság ezzel szemben az, hogy az állatokat nem a közjó érdekében vállalt lemondás harmóniája jellemzi, hanem az állandó rivalizálás és harc a saját génkészlet minél nagyobb arányban való továbbadásáért. Az új háremet átvevő hím oroszlánok vagy hulmánok nem azért ölik meg a két évnél fiatalabb kölyköket, hogy minél kevesebben legyenek, és így elég táplálék jusson az egyes egyedeknek, hanem mert azok a régi hímek utódai, és ők a sajátjaikat akarják nevelni.

Hogy miért kell minderről tudnunk? Biológiai létünkben gyökerező ösztöneink ismerete azért fontos, hogy tudatában legyünk annak, biológiai természetünk kegyetlen önzésre sarkall minket. Ha önzetlenek akarunk lenni, rá nem támaszkodhatunk. De tudatos emberi lények lévén, mi egyedül vagyunk képesek az élővilág történelme folyamán szembefordulni ösztöneink önzésével és megvalósítani a világban az önzetlenséget.

Nagy Lilla

Önzetlen szavakkal

Dsida Jenő legszebb máriás verse az Arany és kék szavakkal. Egy középkori barát elevenedik meg szemünk előtt, egy kódexmásoló, aki áldozatos munkájával Mária képét örökíti meg. Bensőséges hangulatot kelt ez a vers, szinte magunk előtt látjuk a szerzetest a sötét kis teremben, amint minden erejét a munkának szenteli.

A kódexmásolás valóban nehéz fizikai tevékenységnek számított a középkorban. Aszketikus gyakorlatnak tekintették, és nem törekedtek a munka kényelmessé tételére.

A kódex elnevezés a latin *caudex/codex* szóból ered, amely 'fatörzs'-et jelent. A név arra utal, hogy az első kódexek viasszal bevont fatáblák összefűzéséből jöttek létre. Később a fatábla helyett pergament, juh-, kecske- vagy borjúbőrt használtak. A kódex a IV. századra már majdnem teljesen kiszorította a pergamen- és papirusztekercseket. Gazdaságosabb volt, mivel a pergamen mindkét oldalára lehetett írni, valamint könnyebben kezelhető, mert a tekercs olvasásához két kézre volt szükség, míg a lapozáshoz egy kéz is elegendő.

A korai középkorban az egyház tagjai írtak, a kolostorokban voltak a könyvtárak, és a szkriptóriumnak nevezett kicsi, sötét teremben másolták a kódexeket. A szkriptorok különböző eszközöket használtak a munkához: pennákat, krétát, dörzskövet, szarvat, tollkést, éles kést vagy borotvát, körzöt, árt, ónt, vonalzó, fejes vonalzó, írótablát, íróvesszőt. A penna ferdére vágott hegyű lúdtoll; a pergamenre szórt kréta a tinta szétfolyását gátolta; a dörzskő a pergamen egyenetlenségeinek elsimítására szolgált; az éles kést vagy borotvát a pergamen levakarásához használták; a viaszból készült, letörölhető írótabla ideiglenes feljegyzések készítésére volt alkalmas; a marhaszarv a tintatartó; az íróvessző (stylus) fém vagy fémhegyű pálca a viaszra íráshoz.

A szkriptóriumot a mai könyvtárakhoz hasonlóan nyugodt, csendes helynek képzeljük, az olvasás és másolás azonban nem volt mindig csendes tevékenység. A korai középkorban a hangos vagy félhangos olvasás volt elterjedt. Ha egy középkori tudós írásban kívánt rögzíteni valamit, akkor azt írnokának diktálta, aki először viasztáblára, majd pergamenre írta fel.

Az olvasást és az írást is motyogva végezték. Általában egy szerzetes diktálta a szöveget, többen pedig írták, így egyszerre több másolat is készülhetett, de nagyobb volt a félrehallás miatti eltérés.

A néma olvasás csak később terjedt el, ekkor váltak a másolóműhelyek is csendes helyekké. A néma olvasás elterjedése a szöveghez való viszony megváltozásának köszönhető. A korai középkorban a kódexek a hagyomány tárolására szolgáltak, később azonban egyre inkább az intellektuális munka

tárgyaként és eszközként tekintettek rájuk. A XII. század közepén technikai újítások jelentek meg a kódexekben: a könyvek fejezetekre osztása, a fejezetek beszámozása, tartalomjegyzék készítése, a szövegbekezdésekre osztása, az alfabetikus index, amely a kulcsfogalmakat ábécérendben tünteti fel. Ezek az eszközök arra szolgáltak, hogy a kódexben keresni lehessen.

Megdöbbenő látni, mekkora önfeláldozással dolgoztak ezek a kódexmásoló szerzetesek. Minden idejüket a munka elvégzésére fordították, nem számított, hogy rámegegy az egészségük, vagy hogy kikapcsolódásra nem marad lehetőségük. Ezáltal példát mutatnak nekünk arra, hogy a munkában is rátalálhatunk a Jóistenre, a feladataink elvégzésével is dicsérik Öt.

Dsida Jenő: Arany és kék szavakkal

Miképen boltíves,
pókhálós vén terem
zugában álmodó
középkori barát,
ki lemosdotta rég
a földi vágy sarát
s már félig fent lebeg
a tiszta étheren, -
ül roppant asztalánál,
mely könyvekkel teli
s a nagybetűk közébe
kis képecskéket ékel,
Madonnát fest örökké
arannyal s égi késsel,
mígnem szelid mosollyal
lelkét kileheli:

úgy szeretnék én is
lámpásom esteli,
halavány fénye mellett
megörökíteni, drága
arany és kék szavakkal
csak Téged festeni,
míg ujjam el nem szárad,
mint romló fának ága
s le nem lankad fejem
a béke isteni
ölébe, én Szerelmem,
világ legszebb Virága.

„Élni...”

Az idei, immár VII. FerIza (Ferenes Ifjúsági Zarándoklat) során mintegy hetven társammal együtt gyalogosan zarándokoltunk el Újtsnádról Csíksomlyóra. Jó volt látni a tavaly-tavalyelőtt szerzett ismerősöket (bár közülük elég kevesen jöttek el), de már első nap összerázódtunk a többiekkel is. Ebben sokat segített a sátrak felhúzásakor egymástól kapott sok segítség, az ismerkedős játékok és az esti közös gitáros éneklés, amit a kaplonyi fiataloknak köszönhattünk. A jó hangulat megmaradt a háromnapos gyaloglás során is, sokat lehetett beszélgetni korábbi és új ismerőseinkkel, na meg a ferences testvérekkel is, énekeltek még együtt, s sokszor adódott lehetőség egymás kiségetésére. S ami számomra talán legtöbbet jelentett, az a zarándoklat lelki töltete volt, különösen a közös zsolozsmázások és szentmisék, meg az út közben imádkozott rózsafüzér és keresztút. Az idei zarándoklat témája az élet volt (a fizikai, a szellemi, ill. a lelki élet, amiket Szabolcs testvér igen találóan egy háromlábú szék lábaihoz hasonlított, amik megléte nélkül nincs meg a szék egyensúlya), reggelente egy-egy ferences testvér ennek egy-egy dimenzióját bontotta ki számunkra egy rövid elmélkedésben. Ezeket csendes gyaloglás követte, amikor magunkban végiggondolhattuk a hallottakat, s jobban tudtunk figyelni a természet szépségeire is. Havasi legelőkön vagy árnyékos fenyvesekben jártunk, sokszor málna- és áfonyabokrok mellett, s ez (na meg az elég gyakori pihenők) enyhítették a sok gyaloglás fáradalmait. Ráadásul az eső sem zavart túlságosan: első két nap csak a sátrakhoz érkezéskor esett (evvel legnagyobb sajnálatunkra elmosva Jenő testvér prédikációját), harmadik nap pedig a sátrakat megszáradva húzhattuk le, s mire esni kezdett, már lakott települések közelében voltunk. Ráadásul a rossz idő jobban össze is tartotta a csapatot, senki sem maradozott le annyira, mint korábban, így idejében érkeztünk Somlyóra. Egy rövid mosakodás után szombat este már együtt ünnepeltünk a Székelyföld más részeiről is érkezett zarándokokkal a szentmisén és a gyertyás körmeneten. Hihetetlen volt látni, mennyi ember összegyűlt abban a hatalmas templomban Máriát tisztelni (nekünk már csak a padosorok közti szőnyegen, ill. az oltár elé letett izolírjainkon jutott hely). Sokan voltak másnap is, a Porziunkula-búcsún (aminek apropóján a mi zarándoklatunk is szerveződik immár évek óta), s nekem nagyon sokat jelentett együtt ünnepelni az összegyűlt hívekkel. A vasárnap többi részét és a hétfőt testi-lelki pihenésre, feltöltődésre szántuk: métáztunk, filmet néztünk, élveztük a ferencesek nagylelkűségét és a somlyói konyha remek ízeit. Kis csoportokban is beszélgettünk: a látott Hét élet című filmről, na meg a zarándoklat témájához kapcsolódva életünk

dimenzióiról, különösen lelki életünkről (a megtérésről, kezdeti lelkesedésről, majd az ezt követő krízisekről, amiken hűséggel, kitartással lehet továbbjutni az Istennel való egyesüléshez, amikor már természetes, magától jön, hogy az Ő akaratát tegyük).

Bár nem nagyon tudom szavakba foglalni, ami bennem egy-egy ilyen úton lejátszódik, az idei zárandoklat végén is, a hétfő déli eltávozáskor azt éreztem, hogy tartalmasan eltöltött napok állnak mögöttünk, jövőre is szeretnék részt venni, s másokat is nagy örömmel buzdítok erre. Hála Istennek és köszönet a szervezőknek meg minden résztvevőnek az együtt töltött napokért.

Kántor Emese

Beszélgetés Zoltán testvérrel

A VII. Ferizán a gyaloglás során, majd Csíksomlyón számtalan alkalom volt beszélgetésre – természetesen a ferences testvérekkel is. Egy ilyen beszélgetést próbálok most „visszajátszani” írásban.

Számomra valamiképpen misztériumnak tűnik az, hogy egy ember egyszer csak tisztán meghallja Isten hívását, látja – amennyire abban a pillanatban látnia kell – azt az utat, mely őt egyértelműen közelebb viszi az élet Urához, majd engedelmeskedve a hívásnak – mégis szabadon – egyszerűen rálép a világosan felismert keskeny ösvényre.

Zoltán testvér jelenleg a csíksomlyói kolostorban él. A vele készült interjú során az imént említett misztériumot szerettem volna, többek között, egy kicsit jobban megérteni.

1. Hogyan lettél ferences?

— Valakiből hogyan lesz ferences? Azt az Úr érezteti meg, Ő adja ezt a vágyat. Ő indított el az útra. Ilyenkor az embert az jellemzi, hogy több időt szentel az imádságra, szentmisékre, s minél inkább igyekszik az Úr kedvében járni.

Volt egy otthoni imacsoportom, ahova jártam, az is hozzásegített a hivatásom kibontakozásához. Egy gyárban dolgoztam, faiparban. Közel is volt, szerettem. Aztán ott történt egy változás, hogy az Úr bennem mindent elcsendesített, és meghívott. Sikerült egy alkalommal eljutni Szászvárosba, egy kis bepillantást nyerni a kolostori életbe. Ott néhány napot eltöltve, a programokon részt véve úgy éreztem, hogy az Úr erre az életformára hívott. Ezekben a napokban sikerült elbeszélgetnem a kolostorvezetővel, és úgy döntöttem, hogy kérem a felvételemet.

1996. szeptember 10-én jelentkeztem a szászvárosi kolostorban, s ettől kezdve elkezdtem a ferences jelölt évetem. A jelöltség az a kezdeti időszak,

melyben tisztázódik a hivatás, hogy ezt az Úr akarja-e, vagy csak az én kedvem van benne.

2. Mi az, ami számodra leginkább megkülönbözteti a ferences életet a világitól? Hogyan telik neked a ferences élet egy hétköznapja?

— Látszólag ugyanúgy élünk, mint a világiak, kivéve, hogy mi kolostorban élünk, nem a családdal. Bár látszólag nagy a hasonlóság, mégis van néhány jelentős különbség is. Az első különbség a lemondás: a házasságról, a gazdagságról és önmagam akarataról. Ez jelzi, hogy fogadalmat tettem a szegénységre, tisztaságra és engedelmességre.

Az én célom az, hogy a napjaimat lelki tartalommal töltsöm meg. A mindennapi szentmise célja is ez. A délelőtti portaszolgálat során igyekszem a hívek kérésének megfelelni. Ilyenkor lehetőség nyílik az emberekkel beszélgetni, lelki problémákat meghallgatni, imádságaimat elvégezni, a turistáknak a templomot bemutatni. Aztán a nap második felében néhány órás fizikai munkát végzek a kolostoron belül és kívül (pl. kerti munka, takarítás stb.). Az esti szentmise előtt a hívekkel együtt végzem a rózsafüzért. Esténként megöntözöm a virágokat, vagy néha megnézem a tévéhíradót. És itt nem szürke hétköznapról van szó, mert a nap mindig szolgálatban telik, és imádság hatja át: igyekszem megfelelni az Úrnak is, és az embereknek, testvéreknek is.

3. Mi volt számodra az idei Feriza üzenete? Hányadik alkalommal vettél részt a nyári ferences ifjúsági zárándoklaton?

— Ez most a második alkalom. Igyekeztem a Bibliából kivenni azt a jelenetet, amikor Mózes kivezette népét Egyiptomból. A különbség csupán annyi volt, hogy nem a sivatagon haladtunk át, hanem a szép zöld természetben. Aztán nem voltak lázadások, legföljebb zajos vonulások, de imádkozni is lehetett az út folyamán. A második napon többen különváltak, mert keresték a kényelmes, azaz aszfaltutat, de ennek ellenére aznap is egységes célba értünk. Az első két nap minden magától ment, a harmadik napot viszont a megpróbáltatás napjának nevezem, mert esőben, sárban, villámlás közepette haladtunk, és egy mély árkon is át kellett jutnunk. Ezek után sikeresen elértük célunkat, vagyis a csíksomlyói kegytemplomban hálát adtunk az Úristennek. Ezt nemsokára követte az ünnepi szentmise, melyen mindannyian egy szívvel és egy lélekkel voltunk jelen.

Csengi

Buen camino, buena gente!

Jó utat jó emberek! Így köszön egymásnak minden zarándok Spanyolországban. Augusztus 9. és 15. között Santiagóban szervezték meg a második Európai Ferences Ifjúsági Találkozót. Sokat hallottuk ezt a köszöntést, alkalmunk volt elgondolkodni értelmén.

Jó utat kívánunk, de milyen a jó út? A jó úton haladó ember biztonságban van, le tudja győzni félelmeit, reménnyel teljes, és mert tudja, hogy a kitűzött cél fele halad, elviseli az út nehézségeit. Mindannyian jó úton haladtunk. A ferences testvérek vezettek bennünket, a szó fizikai értelmében, hiszen fáradtságot legyőzve, hatalmas szeretettel és önuralommal ők vezették a négy mikrobuszt, amellyel Szent Jakab apostol sírjához elzarándokoltunk. Utunk folyamán nehézségeket is tapasztaltunk, a mediterráneumra jellemző tikkasztó hőséget, a Lourdes-i esőt, szomjúságot, meghűlést, fáradtságot. De nem zúgolódtunk, hisz tudtuk, jó irányba tartunk, a zarándokutunkhoz hozzátartozik a szenvedés is.

A jó út a természetközelségből is fakad. Mi is megtapasztaltuk Szent Ferenchez hasonlóan, milyen hatalmas szabadság nem aggódni a szálláshelyért, azért, hogy hol hajtjuk álomra fejünket. A csillagos ég alatt aludtunk egész úton, Földanya nénénk ölében, Hold nővérünk örködött felettünk.

De nemcsak szenvedésben, hanem számos örömben is részünk lehetett az út folyamán. Hisz az út mellett városok, megállók sorakoztak, némelyeket meglátogattunk, hogy élményekkel feltöltve folytathassuk a zarándoklatot. Ilyen városok voltak: Milano, Monte Carlo, Barcelona, Lourdes, Avignon, Montserrat. Mindannyiunk útjához hozzátartoznak a felfrissülésre és rácsodálkozásra alkalmat adó megállók.

Spanyolországba érkezve Leonban szállásoltak el bennünket, és néhány kilométert gyalogoltunk az El Camino útjából. Gyönyörködhattünk a spanyol táj szépségében, a bódító illatot árasztó cserjésben, hegyekben és völgyekben, parányi, néhány kőházból álló falvakban és templomokban.

A jó embereknek kívánjuk a jó utat. Kik ezek a jó emberek? Velünk zarándokoltak a testvérek és nővérek, így a mindennapjainkban lehettek Isten jelei a világban. Megmutatták, hogy szerzetesek lévén is közösséget vállalnak velünk az út fáradalmaiban és örömeiben. Úgy érzem, ennél nagyobb tanúságtevésre nem is lett volna alkalmuk.

Velünk zarándokoltak a testvérek közül a rendi elöljárók, akik úgy voltak jelen közöttünk, mint kisebb testvéreink, ha nem ismertük volna őket, nem jöttünk volna rá, hogy milyen feladatot bíztak rájuk. Olyan erőt adó volt látni őket a maguk egyszerűségében.

És együtt zárandokoltunk mi fiatalok, akik Szent Ferenchez hasonlóan az evangéliumban gyökerező élethivatásunkat kerestük ezen az úton is. Akiket megerősített a szent hely kegyelme, a szentmisék, szentségimádások, virrasztások, bűnbánati liturgia, és a közös ünneplés.

Senki sem jó, csak az Isten, mondja Jézus. Isten mégis részt ad jóságából, ha kérjük tőle. De ehhez át kell adnunk magunkat neki, szakítanunk kell bűnös voltunkkal, és minden erőnkkel Őt kell követnünk. A bűnbánati liturgia szimbolikus cselekedeteivel erre adott lehetőséget számunkra. Kezeinkkel a homokba markolva megtapasztalhattuk földhözragadt bűnös voltunkat, amikor mindaz az anyagi valóság, amelyhez görcsösen ragaszkodunk, kicsúszik a kezeink közül, mint ahogy a homok kipergett. Ezután a kezeinket, melyek előbb még a homokot markolták, tisztára mostuk az Óceán vizében. Bűneink súlyát jelképező követ cipeltünk magunkkal az Óceán partján zárandokolva, miközben bűneinken gondolkodtunk. Elérkeztünk a Bárka templomhoz. E szentély hatalmas kövekkel és sziklával volt körülvéve. Ezekre ültek fel a pap testvérek, és gyóntattak meg bennünket. Miután megszabadultunk bűneink súlyától, a magunkkal hozott követ az Óceánba vetettük, majd a naplementében gyönyörködtünk, amely a régi embernek való meghalást jelképezte számunkra.

Ezen jelképes cselekedetek hozzásegítettek ahhoz, hogy életünket átgondolva engedjük Istent, hogy lelkünkben megszülessen a jó, hogy őszintén hangozhasson az évszázados köszöntés: Jó utat, jó emberek!

Nagy Lilla

Gondolatok Aranyszájú Szent János liturgiájáról

Aranyszájú Szent János liturgiája, a bizánci rítus többféle eucharisztikus szertartása közül a leggyakoribb, mondhatni, jóval „bőbeszédűbb” a római rítusú misénél. Sok benne az ismétlés, a díszes, költői megfogalmazás. Bár a keresztény imádság, az, amit az ember Isten színe előtt, Istennek mondhat, énekelhet, kifejezhet, emberi helyzetünkből adódóan szükségszerűen mindig ugyanazt tartalmazza, nem lehet más, mint dicsőítés, hálaadás, engesztelés, kérés és közbenjárás, mindezt mégis rengeteg módon lehet szavakba önteni és felépíteni.

A bizánci liturgia litániával kezdődik, amelynek felhívásai így végződnek: ...-ért könyörögjünk az Úrhoz!, a válasz pedig mindig: Uram, irgalmazz!, Doamne, miluiește!, Doamne, îndură-te spre noi!, azaz, Κύριε, Ἐλέησον! Könyörögjünk lelkünk üdvösségeért, emberekért: egyházi méltóságokért, a templomot látogató hívekért, úton levőkért, békéért, egységért... Ha lelkünk üdvösségeért imádkozunk, akkor bizonyára kérjük

azt; ha valakiért, akkor bizonyára számára kérjük a lelkének hasznosakat. De a szent szöveg ahelyett, hogy ezeket nevének nevezné, mindig csak így válaszol a felhívásra: Uram, irgalmazz! Ez a misztikus fogalmazás rávilágít arra, hogy az egész valójában egybeolvad: akkor kapunk üdvösséget és minden jót, ha az Úr irgalmaz; felebarátainknak az válik javára, ha az Úr irgalmaz, ha mind az Ő irgalmában élünk. A kérés egyszerre engesztelés, az engesztelés közbenjárás is...

A szertartás egyik legáthatóbb mozzanata a római mise prefációjára emlékeztető Kerub-ének, amely a hívők liturgiájának (áldozat liturgiája) elején elmossa a határt a látható és a láthatatlan világ között: mialatt a templomban árad a tömjénfüst, hosszú percek át, lassú melizmákkal, egy közbeékelte litániával két részre szakítva éneklük ezt a mondatot, ami az angyali karok jelenlétébe helyezi az ünneplő közösséget: Kik a kerubokat titkosan ábrázoljuk és az elevenítő Háromságnak háromszor szent éneket ajánlunk, tegyünk félre mostan minden földi gondot, mert a mindenk királyát fogadjuk, kit láthatatlanul hordoznak az angyali rendek. A közösség önmagához szól, felszólítja magát, hogy ettől kezdve már csak Istenre figyeljen, és mindennapi kicsinységeit önzetlenül hagyja hátra; ne kösse le az embert se a saját ügye-baja, se a mellette állóé, adják magukat közösen egészen Istennek, hiszen ők most az angyalok kórusának földi képmása... Így készül fel az ember arra, hogy az Eucharishtiában a Földre szálljon a mennyország.

Bojtor Attila

Pax Romana Tanulmányi Napok (Kolozsvár, 2009. szept. 11–13.)

A jezsuiták által működtetett Manréza központ adott idén is helyet a romániai Pax Romana Mozgalom legfontosabb évi rendezvényének, a tanulmányi napoknak.

Johannes Tschuor kezdeményezésére, aki egyetemistaként élte meg az első világháború szörnyűségeit, több külföldi diákszervezet képviselői (magyar, francia, német stb.) összeültek 1921-ben Fribourban, és megalapították a Nemzetközi Katolikus Egyetemista Mozgalmat. Fő céljuk a nemzetek közötti gyűlölködés áthidalása és a nemzetközi béke elősegítése, amint azt a felvett név, a Pax Romana is sugallja, a Krisztus korabeli békére emlékeztetve. Ennek érdekében nemzeti és nemzetközi vonalon igyekeztek összegyűjteni és egyesíteni a képzett katolikusokat, a keresztény értelmiségieket, a pápai tekintélyhez való hűségben.

A romániai magyar mozgalom idej tanulónapjai A társadalom peremén – az egyház peremén tematika körül forogtak. Érdeklődést felkeltő,

továbbgondolkodásra serkentő előadások és a gyakorlati tapasztalatok elemzésére bátorító kiscsoportos tevékenységek voltak programon.

Elsőként egy nagyon aktuális problémáról szóló előadást hallhattunk Elváltak az egyházban címmel, Jitianu Liviu teológiai tanártól. Kiderült, hogy nem csak a híveket foglalkoztatja ez a kérdés, hiszen tizenhat évvel ezelőtt német püspökök terjesztettek fel egy „pásztori” dokumentumot a Vatikánhoz, az elváltak és újrահázasodottak kérdésével. Az Egyház hivatalos válasza, amely II. János Pál pápa Familiaris consortio kezdetű apostoli buzdításán alapszik, kiemeli a megértés, irgalom és jóindulat fontosságát, a segítő szándékot, ugyanakkor hangsúlyozza a házasság szentségi voltát, krisztusi alapítását és felbonthatatlanságát.

Máté Róbert, a gyulafehérvári Caritas lelki igazgatója Kisebbségek az egyházban címmel tartott előadást, melyben az egyház peremhelyzetéről, a különféle peremcsoportokról és a kommunikáció–kapcsolatok–közösség összetartozásáról beszélt. Kiemelte a másság elfogadásának szükségességét, valamint a tudatos kereszténységet, amelyek intenzív munkát és folyamatosan megújított döntést feltételeznek.

Albert-Lőrincz Enikő pszichológus, egyetemi tanár más szemszögből közelített a kérdéshez: mit jelent saját magam peremén élni, és mit jelent a peremről bekerülve, megtalálva a helyemet, „otthon” lenni az életben. Az előadás után kiscsoportokban beszéltek meg, hogy peremhelyzetbe kerülve milyen érzelmeket élünk át, milyen eszközök segíthetnek hasonló szituációkban, illetve milyen pozitív jellegű peremhelyzetekbe kerültünk az eddigiekben.

Az első nap műhelymunkával zárult, melyet Lázár Sarolta és Homa Ildikó SSS pszichológusok vezettek. Tudatosították az egészséges gondolat és cselekvés feltételeit, amelyek segíthetnek a mindennapi belső-külső konfliktusok útvesztőin: az észlelés,

értékelés, döntés, elköteleződés és felelősségvállalás lépéseiben a legfontosabb az ÉN, a MI és az ŐK elhatárolása és megkülönböztetése.

Második nap Kovács Blanka, a kolozsvári teológia kar végzettje a kiengesztelődés szentségének problémáiról, illetve a bűnös ember kommunióból való kizártságáról beszélt. Utána Molnár Judit, a Caritas marosvásárhelyi kirendeltsége önkéntesprogramjának vezetője Ifjak az egyház peremén és szívében címszó alatt tartott interaktív foglalkozást, melyben kiemelte, hogy számára nagyobb kérdés az egyháznak a fiatalok szívében elfoglalt helye: szívük központjában vagy peremén van az egyház? Megállapítottuk, hogy nagyon fontos a fiatalok megismerése, a kölcsönös bizalom és tisztelet a korosztályok között, valamint a közös tevékenységek

(megjegyzem, a Pax Romana előpélda volt erre: 20-70 év között volt a résztvevők életkora).

Delután kerekasztal-beszélgetés zárta a találkozót, melynek során az addig elhangzottak és új gondolatok alapján próbáltunk utakat, lehetőségeket keresni a felmerülő kérdésekre. A beszélgetés meghívottai Molnár Judit, Ludescher László (a Caritas marosvásárhelyi kirendeltségének vezetője) és Both Vanda voltak. Mivel rengeteg téma és kérdéskör felmerült a két nap alatt, konszenzusra jutottunk azt illetően, hogy kimeríthetetlen ez a terület.

Mindkét napot az Eucharisztia ünneplésével zártuk, tanújelét adva tudatos kereszténységünknek és egyházhoz tartozásunknak.

Végezetül úgy érzem, szellemiekben, lelkiekben és találkozásokban gazdag hétvége volt, öröm volt nézni, ahogy ügyvéd, pedagógus, pap, tisztviselő, újságíró és egyetemi hallgató közösen munkálkodnak Krisztus ügyén legfőbb eszközükkel, Isten adta értelmükkel. Minden keresztény egyetemistának és értelmiséginek figyelmébe ajánlom a Pax Romana ügyét, amely kereszténységünk és magyarságunk fontos védőbástyája.

Forrásanyag: Szentkereszty György, A magyar Pax Romana Mozgalom történetéhez. KMÉM- Pax Romana, München, 2008, 7–12.

Both Vanda Erzsébet

Egy nap a Kármelben (emlékfoglalások)

Amikor háromnegyed hatkor megsörrent az óram, azt sem tudtam, hol vagyok... Aztán, ahogy szétnéztem, és a falon megláttam a nagy, csupasz keresztet, már ugrottam is ki az ágyból, hogy elsőnek érkezzem a kápolnába, laudesre.

Szokatlan világ volt számomra a Kármel. Először olyan keménynek, szigorúnak tűnt ott az élet, hiszen szinte egész nap hallgattunk, kimenni csak a kert egy bizonyos részébe lehetett, mindennek meghatározott helye és ideje volt. De amikor zsolozsmák alkalmával végignéztam az istállóból átalakított kápolnában összegyűlt közösségen, boldog voltam, hogy megadatott nekem a lehetőség, hogy én is ott lehettem három hónapot. A kápolnában egymással szemben helyezkedett el a két sor stallum, több mint húsz személy számára. Gyönyörűen énekeltek, én meg csak köszörültem a torkomat, mert reggel mindig rekedt voltam. Aztán következett a belső ima. Mindenki elővette a kis zsámolyát, és letérdelt, szép rendezett sorban. Nem mindig sikerült eljutni az Úrral való

közösségre. Néha az előttem ülő zavart, máskor a térdem zsibbadt el. Amikor megszólalt a csengő, csendben kivonultunk, rövid időn belül szentmise következett.

A zajhoz szokott fülem egy darabig lázadozott a szilencium ellen, de volt, amikor annyira belejöttem a hallgatásba, hogy nehezemre esett megszólalni.

Reggeli után mindenki ment a maga munkája után, én többnyire az ebédlőben foglalatostkodtam, de volt egy időszak, amikor az ostyasütő műhelybe kerültem, ostyát számoltam, mértem és csomagoltam. Nagyon kedveltem ezt a munkát. Az ebédlőben egész nap szolgálatban kellett lenni. Élmény volt, ha éppen takarítani küldtek a vendégházakba, egyedül voltam, és énekelgettem. Egy alkalommal káptalan volt, és engem tettek meg portásnak. Mindenféle emberek jöttek és telefonáltak, én pedig élveztem a helyzetet, hogy nem tudják, ki vagyok.

A déli imaóra és az ebéd után következett a rekreáció, amikor szabadon lehetett beszélgetni. Sokat nevetgélünk mosogatás közben. Aztán a noviciátus félrevonult a kertbe, és ott folytatódott a beszélgetés. Sok fiatal volt, de társultak hozzánk a cicák is. A csengő tett pontot az utolsó mondatokra, mehettünk vissza munkánkhoz. Nem emlékszem pontosan, talán egy héten kétszer volt noviciátusi óra, akkor Keresztes Szent János írásait tanulmányoztuk, meg a regulát. Négy óraker volt a stúdió, egy-egy ilyen olvasás a cellámban, felért egy elmélkedéssel, ami csak ezután következett. Délután ki is mehettem a kertbe elmélkedni, volt úgy, hogy felfeküdtem a temetőben a pad tetejére, és néztem a felhőket. Hatalmas kert volt, valahányszor kimentem, és az apró zümmögést hallgattam, azt gondoltam, ez olyan, mint az Isten lélegzete, amiben én is benne vagyok.

Az esti zsolozsma és a vacsora után volt a közösségi rekreáció, amikor mind együtt voltunk. Innen mentünk a vigiliára (olvasmányos imaóra) és kompletóriumra. Az olvasmányos imaóra végén bűnbánatot tartottunk, ha valaki vétett a közösség ellen, az bocsánatot kérhetett. Emlékszem, egyszer olyan esetlenül adtam elő a magamét, hogy nagy nevetés lett belőle, aztán napokig küszködtem, hogy ne kacagjak, amikor újra eszembe jutott. Nagyon tetszett nekem a nővérek jó humora. Azt gondolnánk, hogy egy ilyen zárt közösségben az ember csak komor lehet, de én többet nevettem ottlétem alatt, mint amennyit általában szoktam. Kompletórium után a perjelnö meghintett szenteltvízzel, és ezzel véget ért a nap. Siettem a cellámba, hogy még olvassak egy kicsit, mert negyed tizenegykor villanyoltás volt a noviciátusnak. Ilyenkor volt a nagy szilencium. Egyszer éppen lefeküdni készültem, amikor egy nagy lódarazsat pillantottam meg az ablak sarkában. Ijedtségemben kiszaladtam, hogy segítséget kérjek, de aztán rájöttem, hogy nem szólhatok senkihez, és a Szentírásommal kellett kivégezzem a betolakodót, ha nem akartam egy fedél alatt tölteni vele az éjszakát.

Így nézett ki egy hétköznap. A legszebb a szombat este volt számomra, amikor a közösség felvette a fehér palástot, és az esti zsolozsma előtt rázendített a Salve Reginára. Látvány és hang hatása volt, hogy mindig végigfutott a hideg a hátamon. Vacsoránál rendszerint felolvasás volt, akkor éppen II. János Pál életét olvastuk, ottlétem alatt halt meg. Ebédkor zenét hallgattunk, én nagyon kedveltem a gregoriánt.

Egyszer ott lehettem húsvétkor, karácsonykor és két beöltözésen is. Mikulás napján krampuszt alakítottam. Még sorolhatnám az élményeimet, de sose fejezném be. Álomvilág volt ez az idő nekem, amikor észrevétlenül belesimultam abba a mély lelki életbe, amivel a kolostor levegője tele volt, hiszen a cella is olyan volt, mint a kápolna. Olyan tisztának éreztem magam, bár szenvedtem is, az igaz, de hogy mit hagytam ott, azt csak akkor éreztem meg, amikor először mentem ki a városba két hónap után, és szíven ütött az első káromkodás (a Kármelben még a „hülye” szó sem létezett). Én is elmondhatom a Kármelről, amit P.Szedő Szeverin a karthauziakkal kapcsolatban irt, hogy a Kármel „igaz történetét sohasem lehet megírni, mert hiszen az belül folyik. És hogyha egy-egy jelölt vagy novicius távozik a falak közül, érzi, hogy titkot hagyott el. Azt is megtapasztalja az ember nemsokára, hogy az itteni lelkiséget megőrizni nem tudja soha. Kisiklik belőle a világban, mint kézből a hal. Legfeljebb abban reménykedhetik, hogy az elhagyott, szerető lelkek imái és önfeláldozásai révén ő is üdvözülhet.”

Léonie

Ez az, amit keresek...

Életem egyik nagy döntése

Minden fiatalnak vannak álmai, tervei és céljai az életének tökéletesítése érdekében.

Sikeresen szereztem meg az érettségi diplomámat. Az érettségi után, mint más fiatal, én is döntések elé kerültem. Az élet adta ezt a döntési lehetőséget, amiért hálás vagyok. A döntésekben előforduló kérdésekre nagyon nehezen tudtam megadni a válaszokat:

Mi szeretnél lenni, ha nagy leszel? Mivel szeretnél foglalkozni? Mi lesz velem, ha nem tanulok? Hova kerülök, ha...? Vajon milyen lesz, ha...? Hogy lesz, ha...? Mi kell nekem ahhoz, hogy megálljam a helyem az életben...??? stb.

Félelem és nagy kő került a szívemre. Minden este úgy feküdtem le és keltem fel, hogy imádkoztam a Jóistenhez. Még napközben is, ahogy sétáltam, vagy rohantam valahova, ha ettem, vagy mosogatás közben is imádkoztam. Arra kértem az Istent, hogy segítsen a döntéshozatalban,

segítsen nekem felismerni azt, hogy miért vagyok a világon, mi az én feladatom, mert ha eljutottam odáig, ahol voltam és vagyok, tudom, hogy van valami feladatom ezen a földön. Azt is tudom, hogy egy feladat elvégzéséhez értelmileg, fizikailag és érzelmileg oda kell érni.

Imádságaimnak meglett a gyümölcse, úgy éreztem, hogy én vagyok a világon a legboldogabb ember. A Jóisten segítségével sikerült eldöntennem azt, hogy kikkel és mivel szeretnék foglalkozni, mi az én feladatom.

Célom a roma gyerekeket tanítani, nevelni és szociális téren segíteni nekik a társadalomba való beilleszkedés útján (óvoda, iskola és, ha jól megy minden, akkor egyetem). Tudom, hogy ezt a célt nem könnyű elérni, viszont azt is tudom, hogy mindig van kivétel, egy új esély arra, hogy problémákat tudjunk megoldani a roma kérdés területén „IS”. Ezért választottam ezt, és a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen szociális munka szakon másodéves vagyok.

Hasznos gondolatok: ami a legfontosabb „LEGYEN MEG A TE AKARATOD” (ima)

1. Nem elég imádkozni és várni, hogy a kezünkbe adják azt, amit szeretnénk az élettől.

Ha így cselekszünk, imáinknak nem lesz gyümölcse.

2. Tenedd kell, cselekedned, dolgoznod kell imáid mellett azért, hogy vágyaid teljesüljenek.

Ha ezt a megoldást választod, meglesz a gyümölcse, ha azt az Isten abban az időben jónak látja.

Dani Mária

Számártestvér

Az izmok

Az izom összehúzódásra specializálódott szövetekből álló szerv az emberi testben. Az izomsejtek összehúzódásra és elernyedésre képes rostokat tartalmaznak, melyek elmozdulnak egymás mellett, és így megváltoztatják a sejt méretét és alakját.

Az izomszövet három típusát ismerjük:

Sima izomszövet – ez az akaratlagosan nem irányítható izomszövettípus, melynek több szerepe is van: a vérerek tágasságát szabályozza, így felelős a különböző szervek vérellátásáért és a vérnyomás szabályozásáért, a méhfal simaizmának jelentős szerepe van a szülés során, a bélcsatorna simaizma felelős a táplálék továbbításáért, és segíti az emésztést, a húgyhólyag és epehólyag falának szintén meghatározó része a simaizmok rétege, melyek összehúzódva a vizelet-, ill. epeürülést biztosítják fontosak a széklet- és vizeletürítés szabályozásában.

A harántcsíkolt izomszövet működése akaratlagosan is irányítható, noha több esetben a reflexes működése a főszerep (pl. nyelés, légzés). A következő szerepekkel rendelkezik: ízületek mozgatása, s így magának a testnek a hely- és helyzetváltoztatása más szervek mozgatása (pl. nyelv, szemgolyó, szemhéj, bőr, fülkagyló) táplálkozás (pl. rágás, szopás, falatképzés, nyelés) érzés (ebben emlősöknél a rekeszizom szerepe elsődleges: az izom összehúzása belégzést eredményez) vizelet- és székletürítés (a gát záróizmoknak és a hasizmoknak a közreműködésével)

Szívizomszövet – mind működését, mind szerkezetét tekintve egyértelműen elkülönül a másik két izomtípustól. Csak a szívben fordul elő, annak ritmikus összehúzódásaival folyamatosan áramoltatja a vért az érrendszerben.

Eszter

Hastánc (orientális vagy keleti tánc)

Amikor először kapcsolatba kerültem a hastáncsal, szó szerint lenyűgözött. Nehéz megmagyarázni, hogy pontosan miért is.

Talán nem árt tudni, hogy a hastánc az egyik legősibb tánc. Több nép táncelemeit is magában hordozza, mint például az egyiptomi, indiai, cigány, perzsa, török, görög stb. Napjainkban a hastánc leginkább a szórakozást szolgálja, a kezdetekben viszont a termékenységhez kapcsolódott. A nevét onnan kapta, hogy első ránézésre olyan, mintha csak a has mozogna. Valójában viszont az egész test mozog. Jellegzetessége a csípőjátékon van, amit kéz-, fej-, váll- és mellmozdulatok kísérnek. A hastáncnak különböző kellékei vannak, mint például a bot, kard, ujjcintányér, csörgődob, fátyol stb.

És hogy miért pont hastánc? Megragadott a varázsa, a gazdagsága, mindaz, amit nyújtani tud, és mindaz, amit én tudok nyújtani általa. Mindig is szerettem táncolni, de egyetlenegy tánc se tud ennyire nőies, varázslatos lenni, és egyetlenegy táncsal sem tudom jobban kifejezni azt a gazdag érzelemvilágot, ami bennem rejlik. Amikor táncolok, mindaz, ami körülvesz, átítatódik a lényem egy részével, nincsenek többé tabuk, álarcok, félelmek, csak a tánc van, a ritmus és én.

Táncolni jó, táncsal pedig másoknak örömet okozni még jobb. Fontos, hogy ne tévesszük össze a hastáncot magát mint művészi alkotást azzal, ami az olcsó szórakozóhelyeken egy rúd körül, színpadon vagy esetleg egy vasketrecben zajlik.

Ha valaki többet szeretne megtudni a hastáncról, a világhálón rengeteg információt találhat róla.

Nyuszika

Lelki horoszkóp:

Kos (március 21.–április 20.):

„Jézus szavát megőrizni a mi boldogságunk egyetlen feltétele, iránta való szeretetünk egyetlen bizonyítéka... De mi is ez a szó?... Azt hiszem, hogy Jézus szava nem más, mint Ő maga... Nem vagyok földi fegyverekkel küzdő harcos, hanem a Lélek kardjával – ami Isten Szava – indulok a harcba.” (Kis Szent Teréz)

Bika (április 21.–május 20.):

„Boldogok, akik jóindulattal értelmezik mások botlásait, akkor is, ha naivnak tartják őket, mert ez a szeretet ára. Boldogok, akik gondolkodnak, mielőtt cselekednének, és imádkoznak, mielőtt gondolkodnának, mert kevesebb csalódás éri őket.” (Gyökössy Endre)

Ikrek (május 21.–június 21.):

„Nemtörődömség, vágy, rosszakarat, összes bűneid hármasságok. Ezeket vizsgálj, különben sohasem jutsz el önmagad helyes megismeréséig.” (Szent Bonaventura)

Rák (június 22.–július 22.):

„Aki számítva tesz jót, várva, sőt követelve tettének jutalmát, az jótéteményeivel uzsoráskodik, s ezeket önmaga fosztja meg nemesebb jellegétől.” (Deák Ferenc)

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Ha barátot szerzel, tedd előbb próbára, ne légy bizalmasa túlságosan gyorsan. Mert akad barát, aki elfordul a széllel, és ha bajba kerülsz, nem tart ki melletted.” (Sirák fia)

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„Ne így fogalmazd: sok nehézségem van az öregeimmel, hanem: lehetőséget kaptam Istentől a köteles hála kimutatására.” (Szent-Gály Kata)

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Aki megtanul Isten előtt élni, az egyszerűen leszokik a bűnről.” (Szent-Gály Kata)

Skorpió (október 23.–november 21.):

„Érvekkel, a magunk igazolásával sohasem győzhetjük meg azokat, akik másképp gondolkodnak, mint mi. Egyedül a szeretet, megbocsátás képes arra, hogy továbbvigye bármiféle közösség, sőt az egész társadalom ügyét.” (Salkaházi Sára)

Nyilas (november 22.–december 21.):

„Akármilyen nyugtalanít is, nem vonhatja el figyelmemet a leglényegesebből, hogy mi lesz velem az örök életben. Nem kapcsolhatom ki Istent a maga örökkévalóságával, sem a pihenés óráiban, sem az idegtépő gondok perceiben.”(Barsi Balázs)

Bak (december 22.–január 19.):

„Ha valaki jó útra téríti azt, aki letévedt közületek az igazság útjáról, tudja meg: aki visszatéríti a bűnöst téves útvonalról, a halálból menti meg a lelkét, és számos bűnt takar el.”(Jak 5,19)

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Ma nem félek, és különösen örülök mindennek, ami szép, és hiszek a jószágban. Nekem adatott meg, hogy napi tizenkét órán át jót tegyek.”(XIII. János)

Halak (február 19.–március 20.):

„Keresztedet viseld tisztelettel, s a Gondviselésben bízva. Nincs senki kereszt nélkül, s a zúgolódás nem használ, s még ingerli a fájdalmat, s a szenvedőt lealacsonyítja. Ne csüggedj el, nemes szenvedő! Isten ott vigasztal meg, ahol nem vártad.” (Kazinczy Ferenc)

Léonie

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekben újjászülethetünk.” (Leó tv.)

A pirosra mázolt szürke gyík

Amikor kibújt a tojásból, és szemeibe először sütött az áldott nap sugara, emberek közt találta magát, akik elégedetlenkedve tekintettek rá, amiért olyan egyszerű színei voltak. Azt várták, hogy valami csodalény fog kikelni, szivárványszín pikkelyekkel, ám ehelyett csak egy hétköznapi gyík állt előttük, rémülten pislogva az idegenek láttán.

De az emberek a butaságukat a kegyetlenségig tudják fokozni sokszor öntudatlanul: megragadták a parányi gyíkot, és élénkvrös csíkokat festettek rá, egy ideig elégedetten gyönyörködtek benne, majd szabadon engedték.

A kis gyík megszokta az emberek között, hogy csodálják rikító csíkjai miatt, és jól érezte magát természetellenes jelmezében. Élete első napjaiban azt tanulta meg, hogy akkor értékes, ha vörös csíkok húzódnak végig hátán és lábain. Halvány sejtelve se volt arról, hogy az ő pikkelyei szürkészöldek, beleolvadnak a természetes környezetébe, amellyel összhangban kellene éljen ahhoz, hogy igazán boldog tudjon lenni az életben. Az emberek csodálata nem tartott sokká. Hamarosan más mulatságot kerestek maguknak, a kis gyíkot pedig szabadon engedték.

A környéken két gyíkfaj élt. Az egyiknek vörös csíkok voltak a hátán, veszélyes volt a közelébe menni, mert mérget tartalmazott testében. Félték is az állatok tőlük, nem merészkedtek a közelükbe, a ragadozók messziről kerültek őket. A másik faj gyíkjai szürkészöldek voltak, rejtőzködtek a ragadozóik elöl, mert nem termeltek mérget. A kis gyíkunk azt hitte, hogy a mérgező gyíkok közé tartozik, közéjük ment, és megpróbált barátságot kötni velük. Egy ideig közöttük tengette napjait, azok be is fogadták, hiszen azt hitték, közéjük tartozik. De amint teltek a napok, egyre inkább világossá vált előtte, hogy nem érzi jól magát társai között. Üresség volt lelkében, nem értette, hogy mi kínozza, csak azt tudta, hogy a vörös csíkos gyíkok magamutogató, veszélyt megvető élete nem neki való.

Naponta találkozott a saját fajába tartozó gyíkokkal, de azok ügyet sem vetettek rá, mivel nem tudták, hogy kicsoda valójában. Egy idő után megtetszett neki e gyíkok természetbe olvadó, szerény élete. Annyira szeretett volna közéjük tartozni, csendben meglapulni egy fűcsomó árnyékában, figyelni, amint a szél játszik a fűszálakkal, és közben néhány apróbb legyet a közelébe repít, hogy elkaphassa és jóllakhasson velük. De azok nem fogadhatták be maguk közé.

Nem tudta, hogy álsruhát visel, hogy ez az álsruha a védőruhája, amely megvédi őt az élet veszélyeitől. Nem tudta azt sem, hogy az álsruha hazugság, letagadása annak, aki valójában. Azt sem volt ahonnan tudnia, hogy csak akkor élhet teljes életet, ha őszintén vállalja azt, aki, és annak

megfelelően él. Csak ült az éktelen vörös csíkokkal a hátán és napról napra egyre szomorúbb lett.

Élt a szürke gyíkok között egy öreg gyík, akit gyíkemlékezet óta mindenki a Bölcs Öreg Csúszómászonak nevezett. A kis gyíkunk egy szép napon felkereste e köztisztelőben álló gyíkuraságot és elpanaszolta neki bánatát. Az öreg gyík szemügyre vette a hátán éktelenkedő csíkokat, és úgy tűnt neki, mintha nem lennének valódiak, mert egyes pikkelyei kétszínűek voltak, hiszen az emberek nem törekedtek arra, hogy a piros csíkok szélei pontosan a pikkelyek között húzódjanak, hanem voltak olyan pikkelyei, amelyeket csak félig festettek be. Elvitte a kis gyíkot a patakhoz, és annak tükrében bebizonyította neki, hogy álruhát hord. Elmondta, hogy csak akkor lehet boldog, ha megszabadul álruhájától, felvállalja, hogy ő egy egyszerű szürke gyík, és éli azt az életet, amelyet a természet kiosztott neki. Hisz a saját természete ellen nem élhet. Arra kérte a kis gyíkot, hogy amikor a legforróbban tűz a nap, üljön ki a sziklákra, hátha a nap fénye kiveszi a festék színét, és hajnalok hajnalán, mikor minden gyík még javában pihen, sétáljon egyet a harmatos fűben, hátha az lemossa hátáról a festéket.

Hiába hirdette ki a Bölcs Öreg Csúszómászó, hogy a kis gyíkunkat fogadja be a szürkegyík-társadalom, mégis vonakodott és húzódozott tőle minden jóra való gyík, hiszen félték tőle. Az idő múltával egyre halványabbak lettek a hátán a csíkok, s minél jobban hasonlított valódi önmagára, annál nagyobb szeretettel fogadták el a társai. Már nem járt a ríktó színű gyíkok közé, hanem megpróbált egyre egyszerűbben élni, egybeolvadni a környezetével. Amint egyre elmosódottabbak lettek a vörös csíkjai, egyre veszélyesebb volt kinn ülnie a napon, hiszen a ragadozók megláthatják, és megehetik. Ő mégis vállalta ennek kockázatát, mert végre önmaga akart lenni, őszintén beismerni és elfogadni azt, amilyenek és amire született. Nem tehetett arról, hogy kiskorában színesre mázolták, arról sem, hogy nem ismerte fel, hogy kicsoda valójában. De azért viszont felelős volt, hogy harcoljon álruháját levetkőzni, elkoptatni a hamis csíkokat.

Telt az idő, eltúrta a nap melegét, a ragadozók kockázatát, társai meg nem értését, mert tudta, hogy célja önmaga lenni. El tudta fogadni azt is, hogy olyasmire pazarolja energiáját, amit mások nem ismernek, hogy valódi ruhája felöltésén fáradozva kevesebb ideje és ereje marad végezni a mindennapi teendőit.

Nem talált örömet a magamutogatásban, a pompás jelmezben, mely olyan volt rajta, mint egy álarc, amely nemcsak hamis képet ad róla, hanem megfojt is, nem enged levegőhöz jutni. Talán egyszer sikerül majd neki teljesen elkoptatni ezt az álruhát, és őszintén az lenni, aki valójában.

Nagy Lilla

Viccek

Pistike meséli otthon a szüleinek:

– Képzeljétek, ma tűz volt az iskolában, és láttam egy terhes tűzoltót!

Az apja megkérdi:

– Pistike, tudod, mit jelent az, hogy terhes?

– Persze, aki kihordja a gyereket.

Bíróságon a vádlott nem akar leülni, tehát a bíró megkérdi tőle:

– Vádlott, nem ül le?

– Nem, uram, fogok én még eleget ülni.

Japánban, a földrengések nagy szakértőinek hazájában észlelik, hogy a Szovjetunió területén hatalmas földrengés várható. Rögtön küldik is a figyelmeztetést a szovjeteknek táviraton keresztül:

"Földalatti mozgások

Szovjetunió területén STOP

Richter 7.5 STOP Azonnali választ kérünk STOP"

Eltelik két hét válasz nélkül, és rengeteg kárt okozva

megremeg a föld. Eltelik még

két hét, mikor a japánok

megkapják végre a választ:

"Földalatti mozgalom

felszámolva STOP Richtert

lekapcsoltuk STOP Válasz

földrengés miatt késett STOP"

A rendőrök a bevetés előtt időt egyeztetnek.

– Na, emberek, a pontos idő

11:48. Akiknek digitális órájuk

van, azoknak: vonal, vonal,

kisszék, hóember.

Két kamera sétál órák óta a

sivatagban. Az egyik már nem

bírja tovább, és összeesik.

A társa megkérdezi tőle:

– Felvegyelek?

Földanya nénénk

Veréb

Veréb. Egyhangú, apró, szürke madár. Figyelmet nem érdemel. Csak úgy van... számomra értelmetlenül.

De most írnom kellene róla. Valamit írnom kell!

Talán... ha őt magát kérdezném! Meséljen ő!

Leülök mellé. Figyelem. Várom, hogy megszólítson.

Idő telik el, amíg megpillantom azt az élénkpiros színt, ami a szárnyai alatt rejtőzik. Kíváncsivá tesz! Most kezdem el igazán látni! A szeme égszínkék, a feje halványzöld, rózsaszín pettyekkel!... Csak úgy ragyog ez a csepp madár!

Tele van étellel!

És közben halkán mesél. Azt mondja:

„A közömbösséged teszi szürkévé a Világod.”

Mi az, ami ma megérintett?

Mi az, amit ma közel engedtem magamhoz?

J

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

Elérhetőségünk: kpoverello@yahoo.com

Írjatok nekünk!